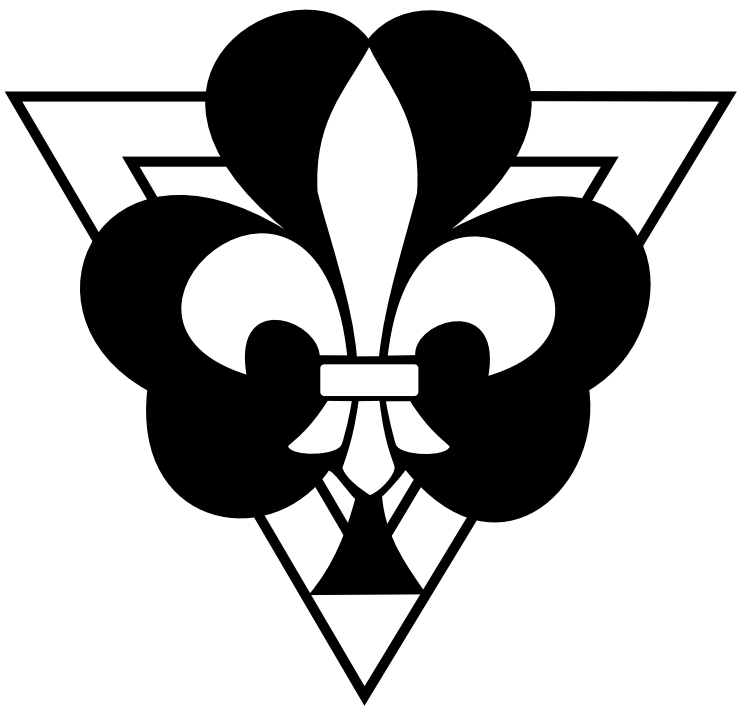

SÄKERHETSBESTÄMMELSER

KFUK-KFUMs
scoutförbund

innehåll

ansvaret
i nödläge
i kanot
i trafiken
stormköket
orientering
på hajk
på patrullfärd
hitta vilse
på läger
eldstäder
i tält...
...med eld
i stuga
vatten och mat
hygien
i badet
verktyg
anteckningar
mer om säkerhet

fyra
sex
åtta
nio
tio
elva
tolv
fjorton
sexton
arton
nitton
tjugo
tjugoett
tjugotvå
tjugotre
tjugofyra
tjugosex
tjugoåtta
tjugonio
trettio två

bäste scoutledare!

Att vara scoutledare innebär inte bara att man ska planera och genomföra ett program. Det innebär också att man ska genomföra programmet på ett sådant sätt att det inte medför någon risk eller fara för de scouter som deltar.

Inga säkerhetsregler i världen hjälper när olyckan inträffat. Använd din fantasi och tänk efter före! Att ha hand om en scoutavdelning innebär ett stort ansvar oavsett om man är i lokalen, på hajk eller på läger.

Scouting ska vara spännande äventyr, både i naturen och på sjön. Men det får självklart aldrig bli farligt!

I denna lilla skrift vill vi peka på de säkerhetsaspekter som man ska lägga i det arbete vi gör med och för scouterna i vårt förbund. Som ledare är det din skyldighet att känna till de enkla ”regler” som finns för att göra scouting spännande och säkert.

Det är också viktigt, som det talas om i skriften ”Scoutandakter”, med trygghet. Att scouterna känner en trygghet hos sina ledare.

Är det säkert känns det också tryggt!

ansvaret

Kårstyrelsen

Styrelsen ansvarar för hela kårens verksamhet.

Ansvar för avdelningarnas verksamhet utövas genom att styrelsen utser avdelningsledare och har tillsyn över verksamheten.

Det är viktigt att kårstyrelsen kontrollerar att samtliga ledare känner till och tillämpar säkerhetsbestämmelserna.

Avdelningsledaren

Avdelningsledarna ansvarar för att friluftskommunikationsaktiviteter planeras och genomförs med hänsyn till varje deltagares kondition och förmåga.

Kunskap och erfarenhet

Säkerhet är ett samlat kunnande. Lita inte alltför mycket på "säkerhetsprylar" och teknisk utrustning. Endast kunskap och erfarenhet kan förebygga tråkiga olyckor.

Betalande medlemmar är automatiskt försäkrade.

**Styrelsen utser
avdelnings-
ledare**

**Ta hänsyn till
deltagarnas
kondition**

**Kunskap och
erfarenhet är
säkerhet**

i nödläge

112

Riktnummer ska aldrig användas, inte heller från mobiltelefon.

Det kan dröja en stund innan samtalet når SOS-centralen. Under tiden är det tyst i luren.

När du får svar, besvara SOS-operatörens frågor:

- ✓ Vad har hänt?
- ✓ Var har händelsen inträffat?
- ✓ Vilket telefonnummer ringer du ifrån?

Vid sjukdomsfall eller olycksfall med personskada, besvara frågorna noggrant. SOS-operatören är van att göra medicinska prioriteringar. Ju utförligare svar, desto snabbare och bättre hjälp.

Rutnummer

Sveriges landskap är indelat i en mängd rutor. Dessa skall underlätta för larmrapportören att hitta det ställe varifrån larmet kommer.

Använd dig av rutsystemet om du befinner dig på ett ställe utan gatuadress.

Ta kontakt med SOS-centralen i ditt län och ta reda på i vilken ruta ni skall ha ert läger.

Bra att känna till

Vid larm samarbetar flera SOS-operatörer. En operatör genomför intervjun, medan andra operatörer larmar och dirigerar akutbilar, ambulanser och brandkår. Alarmeringen påbörjas innan larmintervjun är avslutad.

Vad har hänt?

Var?

Från vilket nummer?

Ingen adress?

Använd rutnummer

i kanot

Färdledarens ansvar är att:

- ✓ före avfärd kontrollera kanoter, paddlar och flytvästar.
- ✓ deltagarna före avfärd tränas på hur man betar sig vid kapsejsning.
- ✓ kanoterna decinficeras vid byte av vattenled för att förhindra spridning av bland annat kräftpest.

Simkunnighet

Alla ombordvarande ska kunna simma 200 meter. För handikappade kan undantag göras om nödvändiga säkerhetsåtgärder har vidtagits.

Personlig säkerhet

Alla ska naturligtvis bära flytväst.

Grunden för kanotsäkerhet är kanotkunnande och paddlingsfärdighet. Träna!

i trafiken

Vid färd med bil ska ledaren se till att:

- ∇ trafikreglerna följs.
- ∇ fordonen är försäkrade.
- ∇ alla har körkort.
- ∇ all last är ordentligt surrad.
- ∇ fordonen inte är överlastade.
- ∇ det inte är fler passagerare i fordonet än vad det är konstruerat för.

Vid färd med cykel ska ledaren se till att:

- ∇ det finns reparationsutrustning till cyklarna.
- ∇ alla cyklar kontrolleras före avfärd.

stormköket

Bränsle

Använd endast T-röd! Andra bränslen innebär stor explosionsrisk. Förvara bränslet i säkerhetsflaska.

Fyll aldrig bränsle i en het brännare. Du ska kunna lyfta ur brännaren med handen. När du tagit ur brännaren ur köket kan bränsle fyllas på.

Släckningsutrustning

Lägerledningen ansvarar för att det finns släckningsutrustning på kårlägret.

orientering

Svårighetsgrad

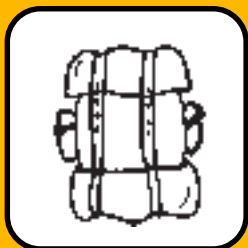
Ledarna ansvarar för varje orienteringsövning och ser till att svårighetsgraden anpassas efter scouternas kunskaper.

Snitslarna ska vara anpassade efter deltagarnas eventuella färgblindhet och det ska finnas beredskap om någon går vilse.

Klädsel & utrustning

Ledaren ska se till att alla har lämplig klädsel och rätt utrustning. Kontrollera även att scouterna verkligen kan använda karta och kompass.

Vid större tävlingar ska alla ha arrangörens telefonnummer.

på hajk

Före färden ska ledaren se till att:

- ✓ deltagarna är kvalificerade så att de klarar hajken.
- ✓ hajken är lämpligt utformad i förhållande till deltagarnas kondition och kunnande.
- ✓ kraven på rätt utrustning uppfyllts (personlig och gemensam utrustning).
- ✓ föräldrar har fått god information (om t ex hemkomsttiden).
- ✓ kontaktperson finns och kan nås av såväl föräldrar som ansvariga ledare om något oförutsett inträffar.
- ✓ någon har pratat med markägaren/jakträttsinnehavaren.
- ✓ området för aktiviteten rekogniseras så att terrängen är bekant.
- ✓ hänsyn tas till vad det blir för väder.
- ✓ nödbreven med uppgift om återsamlingsplats, telefonnummer och övriga anvisningar finns skrivna.

Vinterhajak

Vid färd på skidor är skidstoppar och fångremmar nödvändiga säkerhetsåtgärder.

För övrigt gäller samma regler som vid sommarhajak. Man måste dock särskilt kontrollera deltagarnas kunskaper om köldskador, is-vett och att klädseln är enligt flerskiktprincipen.

Vid färd på is ska alla bära isdubbar.

Under färden

Ledaren ska kunna göra den omläggning i programmet, som kan krävas i oförutsedda nödsituationer.

**Tala med
markägaren**

**Planera hajken så
att alla orkar**

**Informera
föräldrar**

Skriv nödbrev

på patrullfärd

Ledare som låter patruller eller RS-lag ha egna hajker eller utfärder, måste vara säker på att de klarar sig själva och de situationer de ställs inför.

Särskild vikt bör läggas vid bedömning av patrulledarens eller RS-lagets omdöme.

Varje avdelning eller patrull som är ute på egen hand måste medföra sjukvårdsutrustning och kunna ge första hjälpen.

Före färden ska ledaren:

Ta del av patrullens/lagets planering för aktiviteten.

Under färden ska ledaren:

- ✓ kontrollera kunskaperna hos deltagarna regelbundet.
- ✓ besöka övernattningsplatsen och se till att den är anordnad på ett riktigt sätt.
- ✓ göra den omläggning i programmet som kan krävas i oförutsedda situationer, t.ex våga avbryta.

Efter färden ska ledaren:

- ✓ kolla att alla kommit hem ordentligt efter färden.

Alla ska kunna ge första hjälpen

Kolla att alla kommit hem efter färden

Kontrollera scouternas kunskaper regelbundet

hitta vilse

Grundregler

- ✓ Krama ett träd
- ✓ Syns och hörs
- ✓ Håll värmen

Bra att kunna

- ✓ Hur man syns
- ✓ Att göra signaler
- ✓ Att bygga koja
- ✓ Barnen skall veta att man letar efter dem
- ✓ Hur man gör stoppmärken

Gör scouterna förtrogen med farorna

- ✓ Vätskebrist
- ✓ Nedkylning av blåst och fukt
- ✓ Att marken stjälar värme
- ✓ Att fantasi kan ge rädsla
- ✓ Det är normalt att vara rädd
- ✓ Barnen ska inte vara rädda för främmande personer, de leter efter dem.

Frågor om Vilsutbildning:

Sveriges Civilförsvarsförbund

Box 2034

171 02 Solna

Tfn 08-629 63 60

Du kan också ta kontakt med
Civilförsvarsföreningen
på din hemort

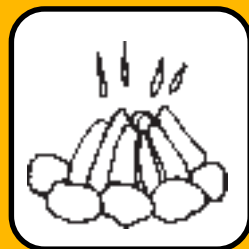

på läger

Kom ihåg att:

- ✓ kontakta brandkår/räddningstjänst och meddela lägrets rutnummer.
- ✓ arrangera lägret så att man kan röra sig fritt och så att räddningsfordon kan ta sig fram.
- ✓ dela in lägret i bylagsområden.
- ✓ upprätta brandgator.
- ✓ minska brandrisken genom att ha 2-3 meter mellan tälten.
- ✓ avstånd mellan tält och eldstad ska vara minst 5 meter.

eldstäder

- ∨ Vatten och granruska ska finnas vid varje eldstad. Vatten är också bra för att kyla brännskador.
- ∨ Lämna aldrig elden utan tillsyn.
- ∨ Fråga markägaren och kommunens räddningschef om ni får elda på området.
- ∨ Släck elden med mycket vatten och känn på marken så att den är sval.
- ∨ Se till att elden är ordentligt släckt när ni lämnar platsen. Släck den en god stund innan hemfärd.
- ∨ Gör en plan för vem som gör vad i händelse av brand.
- ∨ Städa ordentligt efter er.

i tält...

Kom ihåg att:

- ✓ eld med öppen låga ej är tillåtet.
- ✓ fotogenlyktor inte får användas.
- ✓ tobaksrökning i tält är förbjudet.
- ✓ ha en kniv tillhands för nödutrymning genom tältduken.
Gäller främst tält med fast botten.
- ✓ fotogen och T-röd får endast förvaras i materialtält i ordentligt märkta behållare.

...med eld

Tänk på att:

- ∇ vattenhink med granruska ska finnas vid eldstaden.
- ∇ på grund av gnistrisken avgränsa kaminen med stockar.
- ∇ ordentligt avstånd ska finnas mellan kamin och brännbara föremål.
- ∇ eldvakten ska ha en kniv tillhands om tältduken börjar brinna.
- ∇ tala om för eldvakterna att de inte får lämna sin post, och att de vid brand skriker högt för att väcka de andra.
- ∇ utgången ej får blockeras av packning.
- ∇ upprätta eldvaktslista.

i stuga

Vid förläggning i byggnader gäller följande:

- ✓ Kontrollera att fungerande brandvarnare och brandsläckare finns och att deltagarna kan använda dem. Kontrollera utrymningsvägarna.
- ✓ Instruera och öva ledare så att de vet hur de ska bete sig om eld utbryter och hur brandkår larmas.
- ✓ Om ni vistas i lånad stuga eller lokal, kontrollera att brandförsäkring finns. Saknas brandförsäkring måste skador på inventarier ersättas av den vållande.

Bränsle

Större mängder flytande bränsle måste förvaras enligt särskilda bestämmelser. I stugor, garage och liknande fastigheter gäller för fotogen max 50 liter och för bensin 5 liter.

vatten & mat

- ∇ Kontrollera med kommunen om vattnet på lägerplatsen är drickbart.
- ∇ 50 liter vatten per person och dygn är minimum.
- ∇ Förvara alltid vattnet i slutna kärl.
- ∇ Det ska vara stora avstånd mellan tält och kök.
- ∇ Byledaren har ansvar för hygien på kokplatsen.
- ∇ Vid brist på svalt utrymme för färskvaror ska sådan mat tillföras dagligen, annars används konserver eller frystorkade livsmedel.

hygien

Sopor och avfall

- ✓ Sopor och avfall samlas i säckar som ska föras bort dagligen.
- ✓ En sopsäck rymmande 125 liter ska finnas på 30 personer.
- ✓ Det är inte tillåtet att gräva ner avfall.

Toalett

- ✓ Toalett ska finnas, helst med regnskydd, till ett antal av en per 15-20 personer.
- ✓ Toaletterna ska vara skilda för män och kvinnor.
- ✓ I anslutning till toalett ska tvättmöjligheter finnas.
- ✓ På läger bör toaletterna inte ligga närmare lägerbyarna än 20 meter, och inte längre bort än 150 meter.

Tvättplatser

- ∨ Det ska finnas skilda insynsskyddade tvättplatser för män och kvinnor.
- ∨ Tvättplatser ska placeras så att ingen risk finns att förorena vattentäkt.
- ∨ Vintertid ordnas tvätt- och torkmöjligheter inomhus.

Allmänt

- ∨ Händerna ska tvättas före matlagning och efter toalettbesök.
- ∨ Genomför dagliga kontroller av de sanitära förhållandena.

**För bort sopor
dagligen**

**Gräv inte ner
avfall**

**Tvättplats ska
finnas vid
toaletten**

**Kontrollera
dagligen
de sanitära
förhållandena**

i badet

Ledaren

- ✓ Ansvarig ledare är badvakt, och ska ha uppsikt över gruppen.
- ✓ Ledaren ska se till att badreglerna följs.
- ✓ Det är viktigt att räkna alla efter badet.

Var försiktig!

- ✓ Bada aldrig ensam. Håll ihop två och två.
- ✓ Överskatta inte simförmågan. Ta de längre simturerna längs med stranden.
- ✓ Förvissa dig om djup, strömförhållanden och temperatur i obekant vatten.
- ✓ Vänta minst en halvtimme efter maten med att bada.

Livsfara!

- ∇ Hoppa eller dyk aldrig i grunt eller obekant vatten.

Dumma skämt

- ∇ Doppa aldrig en kamrat.
- ∇ Knuffa aldrig någon ner i vattnet.
- ∇ Ropa aldrig på hjälp för att skämta.

Vaksamhet

- ∇ Din vaksamhet i badet kan rädda människoliv.
- ∇ Håll ett öga på övriga badande och slå larm vid fara.
- ∇ För läger bör en badansvarig utses.

Följ badreglerna

Håll uppsikt

Bada aldrig ensam

Utse badansvarig

verktyg

Kniv

- ✓ Kniv får endast användas av scouter som har knivbevis.
- ✓ Kniven ska ha parerstång eller vara utformad så att handen inte kan slinta.

Såg & yxa

- ✓ Såg och yxa ska ha eggskydd.
- ✓ Placera sågbock och huggkubbe på avskild plats.
- ✓ Det ska finnas särskild förvaringsplats för såg och yxa.

anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

mer om säkerhet

Brandskydd på läger

Beställ från:

Svenska brandförsvars-
föreningen

115 87 Stockholm

tel. 08-783 72 00

info@svbf.se

Sjöscouting

Säkerhetsbestämmelser för
sjöscouter kan beställas från

Triangelmagasinet/Scoutvaror

Stigbergsgatan 33

723 41 Västerås

021-12 42 06

KFUK-KFUMs scoutförbund

Skeppsbron 28

Box 2170

103 14 Stockholm

tel. 08-677 30 50

fax: 08-677 30 55

info@km.scout.se

Blankett för skadeanmälningar

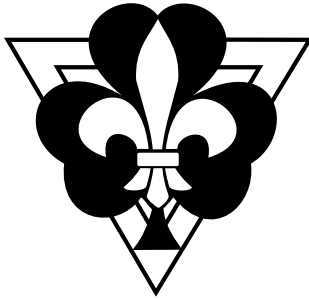
Beställ från:

Ert lokala

Salus/Ansvar

försäljningskontor

eller från förbunds-
expeditionen.

KFUK-KFUMs scoutförbund

Denna skrift är producerad i samarbete mellan KFUK-KFUMs scoutförbund och Ljungskile Folkhögskola. Textbearbetning och formgivning är gjord av studenter vid medielinjen, januari 1995.

Nytryck mars 2000.